

[BLOG](#)

INFORMÁCIÓCSERE AZ INTERNET FELHASZNÁLÁSÁVAL – BLOG

Fontos a párbeszéd (információcsere) az egyes résztvevők között, amelynek az egyik lehetséges felülete az internet. Ezért az interjúk során adott „szórolapokon” mindenki kapott egy internetes elérhetőséget, ahol tovább követhette az eseményeket, hozzászólhatott, alakíthatta.

Ez a füzet ezeket a bejegyzéseket foglalja össze.

ÖKOLÓGIKUS GONDOLKOZÁS (2010.06.14)

Ezzel a témával foglalkozni egyrészt nagyon egyszerű, mivel szinte minden tartozhat ide, viszont pont emiatt nagyon nehéz is. Hol kezdje az ember?! Szerintem érdemes elkezdni bárhol, aztán szépen haladni előre.

ÖKOLÓGIA = HÁZTARTÁSTUDOMÁNY ?! (wikipédia)

ÖKO (görögül) - lakás, ház, háztartás

LÓGIA (görögül) - tudomány

1866-ban Ernst Haeckel valami olyasmit fogalmaz meg, hogy egy helyen élő egy-egy faj és környezetének viszonyát jelenti (az én értelmezésemben). Tehát a lakóknak a környezetükkel egyensúlyban élése. Egy jó háztartás elengedhetelen feltétele, hogy ne fogyasszon többet, mint amennyit meg tud termelni, mindenki tegye a dolgát, Szóval valami ilyesmi lehet szerintem.

Szerintem: a TERMÉSZET (mint környezet) és az EMBER (mint faj) kapcsolata egy régen elkezdődött folyamat, aminek nem tudjuk, hogy hol a vége. Ez a folyamat végtelen számú apró lépésből áll. Az lenne a feladatunk, hogy ehhez hozzátegyük a mi magunk végtelen sok apró lépését. Ez persze szögesen ellentétben áll a mai korszellemmel! Kit érdekelnek az apró dolgok?! Senkit! Mindenki nagyon nagy akar lenni, nagyon nagy dolgot akar csinálni, nagyon gyorsan akarjuk látni a befektetett energiánk gyűlömcjét. Hát sajnos az ökológikus gondolkodás nem ilyen. A természetnek van egy normális rendje, ami sajnos jóval lassúbb, mint amit most a világ elvár tőle. Mivel a természetet felgyorsítani nem lehet, a Földet megtöbbszörözni szintúgy lehetetlen, nekünk kell átgondolni lépéseinket, és kicsit lassítva haladnunk tovább a fejlődés útján. Itt kerül előtérbe a ma oly kedvelt fenntarthatóság. Mit is jelent ez?

FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS - kb. annyit jelent, hogy mi úgy éljük az életünket, úgy fejlődünk ma, hogy majd a gyermekeinknek is legyen mit enni, inni és legyen hol lakni. Szerintem ezek az élet lételemei. Nem a kocsi, világfelfedezés, stb. Ez a minimalizmus?! Nem elég új energiákat szereznünk, újrahasznosítani a meglévő elemeket, lassítani is kell, át kell értelmeznünk az életünket. Szerintem ez lehetne egyfajta ÉRTÉKIZÁCIÓ (itt az értékek kerülnének központi helyzetbe). Mit jelent a boldogság? Hol, hogyan lehet azt elérni? Mit jelent a kényelem? Vagy pl. a racionalizáció. A fejlődés fontos, csak az irányja és mértéke az amivel szerintem kell foglalkozni. Nyugodtan fejlődhetne a világ

szociálisabb irányba is! Az is egy fejlődés, csak nem pénz központú.

ÖKOLÓGIAI LÁBNYOM - ez egy olyan fogalom, amely szerintem az egész környezettudatos életet, építészetet nagyon szépen összefogja, de számomra annyira összetett, hogy emiatt nagyon nehéz is bánni vele.

Erről a témáról főleg a Mathis Wackernagel és William E. Rees által írt Ökológiai lábnyomunk c. könyvből tudtam meg sokat. Az ÖKOLÓGIAI LÁBNYOM SZÁMÍTÁS azt vizsgálja, hogy egy embernek mekkora földterületre (hektárban) van szüksége ahhoz, hogy adott fogyasztás és "szemétkibocsátás" mellett önmagában ökológiai egyensúlyt hozzon létre. Ezzel amerikában egy csodálatos kísérlet is foglalkozott **BIOSZFÉRA 2.**

Ma (1991-es adatok) egy főre kb. 1,5 hektár földterület jut. Észak-amerikában ez az ökológiai lábnyom 4,5 hektár/fő. Ami azt mutatja, hogy ők például kicsit túlfogyasztanak. Míg pl. a hollandoknak 15 x annyi földterületre lenne szükségük, mint ma hollandia területe. Ezek mind azt mutatják, hogy elég nagy eltérések vannak, viszont az is látszik, hogy ez valameddig működik. A kérdés csak az, hogy ez hogy jön össze a demokráciával, egyenjogúsággal, ahol mindenkinek egyenlő feltételeket kellene biztosítani. A fejlődő országok joggal várhatják el, hogy ők is ilyen körülmények között éljenek, mint a fejlett országok lakói.

És ezek a számok még tovább fognak romlani. 2040-re várhatóan 10 milliárd ember fog élni a Földön, ami azt is jelenti, hogy majd csak 0,9 hektár jut egy főre (pl. ezzel a problémával **A hülyeség kora c.** filmben jól összeszedetten foglalkoznak).

Persze ez az egész itt rögtön találkozik is a jellegzetes NOT IN MY BACKYARD - ne az én kertemben - fogalmával. Az embereknek rá kell ébredniük, hogy mindenki tud és kell is, hogy tegyen ezért a folyamatért.

LÁBNYOM - ezzel a témával többek között Le Corbusier foglalkozott. Ő azt mondta, hogy fontos vizsgálni mekkora területet veszünk el egy új épület létrehozásával a természettől. Két irányt jelölt ki. 1. az épületnek a lehető legkisebb lábnyommal kell rendelkeznie, kell csatlakoznia a talajhoz 2. az épületek lapostetején a lehető legtöbbet vissza kell adni ebből az elvesztett területből - ZÖLDTETŐK

FENNTARTHATÓ ÉPÍTÉSZEZET - ehhez a témához egy 2008-ban Bordeaux-ban lezajlott (az építészfórum által közölt) konferenciáról szeretnék "idézni"

Itt az egyik előadó John Thackara a túlfogyasztás iránti aggályát fogalmazta meg. Szerinte ezt a folyamatot meg kell állítani és mindent fel kell használni amit már létrehoztunk. Lehet nem is lesz szükség új épületekre, mit fognak akkor csinálni az építészek? "A feladatuk és a felelősségük az lesz, hogy újra felfedezzék a mindennapi élethez szükséges körülmények megteremtésének meglévő (értsd: korábban jól működő) megoldásait, és azokat megújítva hozzáidomítva a jövő biztosításának a feltételeihez. - LESS ABOUT STUFF, MORE ABOUT PEOPLE - kevesebbet a tárgyakról, többet az emberekről" - szerintem azért a jövőben biztos kellene majd új épületek is! Biztos fognak születni olyan új funkciók, igények, amelyek a meglévő építményállományból, annak átalakításából csak nagyon körülményesen lehetne létrehozni. Itt számomra még a HASZNOS és a HASZONTALAN MŰVÉSZETEK kérdése is felmerült.

Szerinte ennek a fenntartható építészetnek vannak bizonyos varázsigéi:

- kicsi
- helyi
- kis befektetést igényel
- önellátó
- önszerveződő
- zárt-rendszerű
- nyitott! - kapcsolatban álló, legyen szó akár emberi közösségekről, termelő tevékenységről, épületről, lakónegyedről vagy városról

Ezen a konferencián André Viljoen a városi mezőgazdaság fontosságát emelte ki. (a Böske - közösségi kert létrehozására történő törekvése erre remek példa lehet)

ZÖLD ÉPÍTÉSZEZET - ezzel a témával jópár építészeti szaklap foglalkozott már egy-egy szám erejéig, s számomra az derül ki, hogy azért ez sem egy ördöngösség, csak csinálni kéne. Mit értenek ők zöld építészetten? Többek között: a környezet,

mint fontos megfigyelendő elem, takarékoskodás, zöldtetők, zöldfalak, a napfény effektív használata, tájolás, árnyékolás, természetes világítás, esővíz hasznosítás, szürkevíz hasznosítás, újrahasznosított építőanyagok, kő, fa, növények, mint építőanyag, zöldtető, mint hővédelem, megújuló energiák, de modern elemeket is említenek, mint pl. az automata fényérzékelők, mozgásérzékelők

Ezt a bejegyzést folyamatosan szerkesztem a diplomám alatt!

De természetesen lehet hozzáfűzni gondolatokat, észrevételeket,....

Klauzál tér - térrehabilitáció (2010.05.14)

Az első vizsgálatok, helyszíni bejárások, interjúk után kezd egyre jobban kirajzolódni, hogy a közösségrehabilitációhoz - itt a Klauzál téren - szükség van egy térrehabilitációra is. Egy jól működő KÖZTÉR elengedhetetlen a jó KÖZÖSSÉGI ÉLETHEZ.

A tér jelenleg problémás elemei:

- a térbelső és a térfal teljesen elválnak egymástól (túl nagy gépkocsiforgalom, túl sok kerítés)
- túl sok kerítés (mind fizikailag, mind vizuálisan nagyon széttördeli a teret, rossz átláthatóság)
- rossz közvilágítás, gyenge közbiztonság (a térbelsőben kb. 5 lámpa van, de azok sem működnek mindig)
- rossz közlekedési rendszerek (a park csak 4 "szűk" bejáraton keresztül közelíthető meg az utcák közepéről, túl nagy gépkocsiforgalom)
- sok üresen, kihasználatlanul álló "senkiföldje"
- kevés pad
- kevés védhető tér

- sok üresen álló ingatlan a téren és környékén (foghíjjak, üresen álló házak, üres földszinti ingatlanok) - közbiztonság

- rossz kommunikáció a tér használói, fenntartói, résztvevői között

A közösség- és térrehabilitáció során fontos, hogy ezek a problémák megoldásra kerüljenek!

ADATÉPÍTÉSZET + (2010.05.10)

"- Milyen legyen a formája?

- De az nem szép!"

Azt gondolom, hogy ez az ami egy adatépítészeti módszerrel történő tervezés során nem hangozhat el. Szép? Kinek? Miért?

Számomra a természet az adatépítészet csúcsa. Ott minden összefügg mindennel (így vagy úgy), még ha az ember számára ez nem is olyan feltűnő! Nyilván ilyen fokú összetett gondolkozásra, tervezésre egy ember, egy tervező csapat nem képes, de a cél szerintem lehet EZ! A lehető legtöbb, leginkább kapcsolódó adat összegyűjtése, feldolgozása. Persze itt máris felmerül, hogy mely adatok a leginkább kapcsolódóak, miért, hogy,.....? És innentől kezdve válik talán az egész szubjektívvé!?

A cél minél kevesebb szubjektív döntés meghozatala minél több információ (adat) felhasználásával. Persze már az is szubjektív talán, hogy mik a kérdések. Illetve a válaszok is sok esetben szubjektívek, minden ember saját véleményéből áll össze egy olyan adathalmaz, amely szerintem elveszíti szubjektivitását és egy nagy objektív információhalmazzá áll össze.

Mik az ADATOK?!

kb. minden!

- mit?

-miért?

-hová?

- kinek/kiknek?

- miből?

-hogyan?

Ezek csak a legáltalánosabb, legátfogóbb építészeti kérdések. De lehet vizsgálni gazdasági, szociológiai, politikai, környezetpszichológiai, társadalomtudományi, oldalról is! Sőt kell is.

Szerintem ez a fajta tervezési módszer nagyon jól illik a demokrácia intézményéhez. Az tervező csapat a politikusokhoz hasonlóan a többi embert képviseli. Tőlük gyűjtik be az információkat, majd felhasználva a saját szakmai tudásukat "hozzák" létre a tervezés tárgyát. Ez jól kapcsolódik a közösség bevonásával való tervezéshez is. Erskine a participatív tervezés kapcsán úgy fogalmaz, hogy az építész moderátorként segíti a közt, megfogalmazni és kielégíteni igényeit. Itt az adatépítészetben inkább mint adatgyűjtő és feldolgozó van jelen.

Egy-egy tervezési feladat meghatározhatja a feldolgozandó adatok mennyiségét. Egy középület kapcsán sokkal átfogóbb vizsgálatra van szükség, mint egy családiház kapcsán. Több ember fogja használni, több ember fogja látni, több ember életére fog kihatni, bonyolultabb szerkezeteket, anyagokat fognak használni, több pénzbe fog kerülni, Így a feldolgozandó adatok is sokkal szélesebb skálát fognak felölelni. Felmerül a kérdés, hogy egy ember, egy tervezői csoport mennyi információt tud feldolgozni, a köztük lévő kapcsolatokat, hatásokat hogyan tudja figyelembe venni. Lehet-e, kell-e számítógépet használni ezekhez. Ezekre is elég sok kísérlet született, születik s az esetek többségében ezek elég furcsára sikerednek. Szerintem kevés az ADAT!!! A múlt szintén az adathalmaz részét kell, hogy képezze, amit egy tervező könnyen figyelembe is vesz (tudja, hogy mi az amit könnyen elfogadnak az emberek), míg a számítógép csak akkor tudja ezt megtenni, ha ezeket is megadja valaki.

Az adat önmagában persze nem elég, tudni kell FELHASZNÁLNI! Így válhat igazi értéké, addig csak egy óriási paca. Az adat, információ, mint érték (nem adja ki senki szívesen)! Ennek ellentettjére nagyon jó példa egy New York városi kísérlet, ahol a város rengeteg eddig összegyűjtött adatot tett közzé és egy pályázatot írt ki, amelyben bárki bármire felhasználhatta az adatokat. A lényeg az volt, hogy minél több ötlet szülessen az adatok felhasználási lehetőségeire. Az adat önmagában nem érték, tudni kell felhasználni!!!!

ADATÉPÍTÉS ZET - példák

Erre a fajta tervezési módszerre főleg Hollandiában találhatunk példákat. Hollandiában az emberek nyitottsága és vizuális kulturája megengedi, hogy (többek között az MVRDV által) olyan épületek szülessenek kísérleti jelleggel, amelyek nem feltétlenül a megszokott formajegyeket, anyagokat, viselik. Ezek az épületek sokszor "nem is szépek". Erről én azt gondolom, hogy ez csak az adatok hiánya miatt lehetséges. Minél több információ kerül feldolgozásra, annál "szebb" lesz a végeredmény. Olyan, mint a természet. Nagyon kevesen mondják egy-egy természeti alkotásra, hogy nem szép. Inkább csak van más, amit jobban szeretnek, jobban tetszik nekik. Egy fa, virág, őz, kakadu, esőcsepp általában azért mindenki számára elfogadható. Senkit nem zavar, mivel az a természetes. Persze lehet fanyarogni, undorodni, szeretni, csodálni, Így van ez egy épület kapcsán is.

Cságyoly Ferenc tervezésmódszertani írásában az ANALITIKUST az ANALÓGGal állítja szembe. Szerinte az analitikus módszer azért veszélyes, mert minden adat további részadatokhoz vezet, s így a történet a végtelen felé tart.

VÉGTELEN ADAT - véletlenszerű kiválasztás ?!

Eduard Francois (**francia építész**) egyik magasház projektjén hagyta, hogy a lakók maguk válasszanak homlokzatburkolatot, így individuális döntések segítségével jött létre egyfajta véletlenszerűség, amelyet a természethez hasonlít (persze itt megjegyzendő, hogy azért ő egy második réteggént/hártyaként növényekkel ültette körbe a házat teljes magasságában).

SZUBJEKTÍV - OBJEKTÍV

Számomra egy nagyon nagy kérdés, hogy hol vált a szubjektivitás objektivitássá?! Azt gondolom, hogy ahol vált, onnan természetes az elem. Eddigi tervezési tapasztalataim azt mutatják, hogy addig kell gyűjteni az adatokat és formálni a tervezett "tárgyat" amíg az nem válik természetessé! És, hogy ez hol van, az szubjektív?! Nem tudom.

Van-e KONCEPCIÓ az adatépítészetben?!

Ezt a bejegyzést folyamatosan szerkesztem a diplomám alatt!

De természetesen lehet hozzáfűzni gondolatokat, észrevételeket,

Inspiratív városfejlesztések (2010.04.14)

A következő videókat a [közép](#) tsz. egyik bejegyzésében találtam! Köszí!

Bogota

A bogotai filmből kiderül, hogy Enrique Penalosa -polgármester- hogyan változtatta meg a város tömegközlekedését, köztérhasználatát. Szerinte a DEMOKRÁCIA arról szól, hogy mindenkinek egyenlő jogai vannak, nem csak a gazdag autósoknak jár út, de a szegény, bicikli tulajdonosoknak is! A szegények a köztéren élik napjaikat, illetve a közbiztonság szempontjából is fontos a jó "szomszédság" kialakítása.

Illetve ajánlom még a www.streetfilms.org honlapot, ahol elég sok videó van köztérhasználatokról!

A egyik kedvencem a Times square gyalogosításáról szól!!

[KLIKK IDE!](#)

Ami mindkét cikkben alapvető gondolat, hogy az élhető városokhoz szükséges a gyalogos közlekedés. KÖZTÉR! Nem KÖZPARKOLÓ!

INFORMÁCIÓ - kérdés 3. - játszótér (2010.04.01)

A téren az egyik jelentős "közösséget" a gyerekek alkotják szüleikkel! Ők alkotják talán a legnagyobb "közösséget" a téren belül. Róluk mindenki tud, folyamatos interakcióban vannak a többi térhasználóval. Legyen az akár a játszótéren, akár a focipályánál, akár a padoknál vagy akár a piacon várás közben. A kérdés az, hogy ők mennyire elégedettek, illetve az is egy jó kérdés majd, hogy velük mennyire elégedettek a többiek. Itt a játszón tényleg mindenki így-úgy kapcsolatba kerül a másikkal nemtől, kortól, nemzetiségtől, hitvallástól, identitástól,.... függetlenül. Ez egy nagyon jó fóruma a "csapatépítésnek". Ha lehet ilyet mondani.

Klauzál téri játszótér - kb. 3000 m² - 2010. 03. 31 - kedd 17 óra - 50-60 gyerek - 25-30 felnőtt

A kérdések:

1. Mire használja a Klauzál teret?
2. Mit szeret benne?
3. Mi hiányzik belőle?
4. Mit változtatna a téren?
5. Van-e olyan dolog, ami a gyerekek miatt jó lenne?
6. Tudna-e részt vállalni a teendőkben?
7. Hol lakik?

VÁLASZOK:

Kisgyerekes hölgy (rokon)

- csak a játszóteret használják hazafelé a bölcsiből, nem itt laknak (Westendnél), csak útba esik
- több, különböző korosztályokra kiterjedő játék kellene
- azok a gyerekek, akik szülők nélkül vannak a játszótéren sokkal rosszabbul viselkednek
- lehetne egy büfé

Kisgyerekes anyuka

- a játszóteret használják, közel van, aránylag kultúrált
- lehetne tisztább, szervezettebb, biztonságosabb (volt parkőr, de most nincs)
- több, kulúráltabb játékok
- a Károly kert szerint egy kultúráltabb hely, de ez közelebb van, itt lehet bevásárolni!!
- itt laknak

Anyuka kislánnyal

- csak a játszóteret használják, amikor csak lehet, még azt sem
- közel van
- hiányzik nagyon a nyilvános wc (a gyerekek még a bokorban megoldják, de a felnőttek ?!)
- parkőr ?! ha gond van, nincs, ez nem az ő hatásköre !!
- lehetne koronként szeparálni az egyes játékokat

- felújítási gondok (pl. az egyik lépcsőfok egy játékról már nagyon régóta hiányzik, de az önkormányzat nem engedi, hogy megcsinálják, az az Ő hatáskörük, DE ők meg nem csinálják meg)

- részt vennének mindenben

- nem a virágágyások az igazán fontos elemei a térnek, hanem a jól funkcionálóak!! arra kellene több energiát fordítani

- az ember idővel mindent megszok!

3 hölgy gyerekekkel

- játszóteret használják, itt laktak, de már elköltöztek, sok itt a barát, ide járnak vissza

- lehetne több hinta,

- lehetne tisztább, hiányzik a parkőr

- jó lenne a nyilvános wc, pelenkázó

- társadalmi munkát nem vállalnának, ki az aki ingyen dolgozik

nagymama

- felügyel az unokára, de szeret csak ücsörögni is, nagyon kikapcsoló, sok a gyerek, sok a zöld, üde, jól belátható az egész játszótér

- parkőr (jó, ha a gyerekek tartanak valamitől)

- itt laknak a Király utcában

2 gyerekes anyuka

- ide járnak a gyerekek isibe, itt van játszótér, itt vannak a barátok

- A GYEREKEKTŐL KELL MEGKÉRDEZNI, HOGY MI KELLENE!!!

- jó lenne egy játszóház, sehol sincs, régen volt a Récseiben, de megszűnt, még a Mammutban van

- homokozó, lipikóka lehetne még

- nem ismeri a teret, talán van egy piac!

- jó, hogy a kutyások le vannak kerítve, nincs kutyapiszok!

- a tisztaság jó, de hallotta már, hogy találni fecskendőt is!

házas pár kisgyerekekkel (épp levest főzött, azt kellett megkóstolni)

- 2-3 naponta használják a játszóteret, amikor eljönnek bevásárolni a Kaisersbe

- sok szép fa

- felújítási hibák, már szóltak többször, hogy szög áll ki a játékból, hiányzik egy lépcsőfok, nem működik, DE nem történik semmi (nekik még nem jutott eszükbe, hogy megcsinálják, azt gondolták, hogy ez nem az ő feladatuk)

- lehetne kávézó, kiülő hely, több pad!

- vízcsap

- nem itt laknak

férfi motorozó kisfiával

- a játszóteret használják, találkozásra is

- tágas, jól felszerelt játszótér, közel van

- nyilvános wc hiányzik, több zöld lehetne

- különböző korosztályokat le kellene szeparálni

- parkőr!!

- lehet részt venne, de valakinek el kellene indítani (egyedül kezdi el, hülyének nézik!)

- akácfa utcában laknak

Gondolat: nagyjából hasonló életkorú emberek, hasonló problémákkal, az igényeik is kb. ugyanazok

Intermezzo - adalékok (2010.03.30)

Hogy lesz ebből építészmérnöki diploma? Ez a kérdés lebeg a fejem felett már egy ideje, próbálok róla nem is nagyon tudomást venni, de persze azért próbálok minél alaposabban körül is járni. Szerintem simán. Igaz tényleg nagyon fontos, hogy a lehető legjobban átadjam majd azt (a bizottságnak), amit ebben a félévben sikerült összegyűjtenem, kitalálnom. Az külön szuper, hogy a félévben már kb. 4-5 olyan konferenciát szerveztek "nekem", amely pont a témával foglalkozik. Ezekből rengeteg hasznos információt szereztem, kaptam - sok esetben - megerősítést, de, hogy ezt hogy adjam át, azt nem tudom. Egy kis próbálkozás.

Összecsomózva - a bme közgazdasági és a szociológiai és kommunikációs tanszék közös konferenciája

Dr. Brenner János - német köztisztviselő (az általa készített kiadványból fogok idézni, amit nem is itt kaptam, de összeérték a szálak Germán Tibinek köszönhetőek)

A német Szövetségi Közlekedési, Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium (Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung - BMVBS) városfejlesztési politikája három oszlopon nyugszik: a jogszabályalkotáson, a támogatáson és - nem utolsósorban - a megfelelő platformok megteremtésén a legtágabb értelemben vett szakmai vitafórumok, kutatások nyilvánossága, az új ötletek és innovációk elősegítése érdekében. Mindezt korán sem szabad alábecsülni, hiszen támogatási programok, jogszabályok akkor születnek, ha lehetőleg minél szélesebb társadalmi párbeszéd, részvétel után bizonyos konszenzus már létrejött egy-egy problémakörről és annak megoldási eljárásairól (itt sem a kész megoldásokról). A városfejlesztési politikában elengedhetetlenül helyet kell kapjanak a nem kész, csak félig-meddig kiforrott ötletek, az iránykeresés. A minisztérium mindebben nem irányít, hanem a katalizátor szerepét játssza, támogat, annak tudatában, hogy nem minden kísérlet sikeres (ebben áll a

kísérlet lényege), de annak jogos reményében is, hogy az innovációk egy része hosszú távon hozzájárul a fenntartható városfejlesztéshez.

.....

A kutatási program anyaga önmagáért beszél, ezért itt csak három gondolatot szeretnék röviden említeni:

- A jövő a sokoldalú és vonzó városrészeké: a városi életforma előnyei a lakóhely, a közterületek sokoldalúságában rejlenek, egyszersmind az együttélés új formáira is közösen keressük a választ. A demográfiai átalakulás ("kevesebben, öregebbek és színesebbek leszünk") szükségessé teszi a lakhelyközeli szolgáltatások, sőt, új lakásformák kikísérletezését.
 - A közterület mindenkié, de ki-ki másképp használja: az idősebbek másképp, mint a fiatalok - képletesen szólva fontos, hogy a gördeszka megférjen a kerti paddal, ugyanakkor új válaszokat keresünk a közterület-fenntartás egyre igényesebb feladatára, a civil társadalom bevonásával.
 - Nem a végeredmény a legfontosabb, hanem a folyamat: a modellprojekteknél nem a "felülről jövő tervezésé" a szó, hanem a civil kezdeményezéseké, egy új tervezési kultúra kialakítása érdekében. Ezt a kihívást nekünk, várostervezőknek alkatilag nehéz elfogadnunk, hiszen többé-kevésbé mindnyájan arra lettünk kondicionálva (csúnyább szóval: idomítva), hogy mi tudjuk, hogyan kell csinálni - érdemes viszont polgártársainkra hallgatni, akikkel egy városban élünk.
- "A német Szövetségi Közlekedési, Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium (Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung - BMVBS) városfejlesztési politikája három oszlopon nyugszik: a jogszabályalkotáson, a támogatáson és - nem utolsósorban - a megfelelő platformok megteremtésén a legtágabb értelemben vett szakmai vitafórumok, kutatások nyilvánossága, **az új ötletek és innovációk elősegítése érdekében**. Mindezt korán sem szabad alábecsülni, hiszen támogatási programok, jogszabályok akkor születnek, ha **lehetőleg minél szélesebb társadalmi párbeszéd, részvétel után** bizonyos konszenzus már létrejött egy-egy problémakörrel és annak megoldási eljárásairól (itt sem a kész megoldásokról). **A városfejlesztési politikában elengedhetetlenül helyet kell kapjanak a nem kész, csak félig-meddig kiforrott ötletek, az iránykeresés**. A minisztérium mindebben nem irányít, hanem a katalizátor szerepét játssza, támogat, annak tudatában, hogy nem minden kísérlet sikeres (ebben áll a kísérlet lényege), de annak jogos reményében is, hogy az innovációk egy része hosszú távon hozzájárul a fenntartható városfejlesztéshez.

.....

A kutatási program anyaga önmagáért beszél, ezért itt csak három gondolatot szeretnék röviden említeni:

- A jövő a sokoldalú és vonzó városrészeké: a **városi életforma előnyei a**

lakóhely, a közterületek sokoldalúságában rejlenek, egyszersmind az együttélés új formáira is közösen keressük a választ. A demográfiai átalakulás ("kevesebben, öregebbek és színesebbek leszünk") szükségessé teszi a lakhelyközeli szolgáltatások, sőt, új lakásformák kikísérletezését.

- **A közterület mindenkié, de ki-ki másképp használja:** az idősebbek másképp, mint a fiatalok - képletesen szólva fontos, hogy a gördeszka megférjen a kerti paddal, ugyanakkor új válaszokat keresünk a **közterület-fenntartás egyre igényesebb feladatára, a civil társadalom bevonásával.**

- Nem a végeredmény a legfontosabb, hanem a folyamat: a modellprojekteknél **nem a "felülről jövő tervezése" a szó, hanem a civil kezdeményezéseké,** egy új tervezési kultúra kialakítása érdekében. Ezt a kihívást nekünk, várostervezőknek alkatilag nehéz elfogadnunk, hiszen többé-kevésbé mindnyájan arra lettünk kondicionálva (csúnyább szóval: idomítva), hogy mi tudjuk, hogyan kell csinálni - érdemes viszont polgártársainkra hallgatni, akikkel egy városban élünk."

Városrészek mindenkinek c. kiadványból

a 15-ös tömb képekben (2010.03.29)

Igaz nem konkrét tervezési helyszín (bár fontos a kapcsolódása a Klauzál térhez) a 15-ös tömb, de mivel a helyiek is megemlítik, illetve itteniekkel is készítettem interjúkat, úgy gondololom ez a hely is érdekes lehet. Illetve ha az ember nem ismeri, olyan könnyen elsétál mellette, gondoltam kicsit felhívom rá a figyelmet, igaz csak az ott lakók használhatják. Egyrészt nagyon el van hanyagolva, másrészt olyan az ember érzése, mintha túl nagy lenne ennyi embernek. Kérdés, hogy mi legyen, mi lesz a sorsa! Ezt nem én fogom megválaszolni!

INFORMÁCIÓ - kérdés 2. - Klauzál tér (2010.03.29)

Már említettem, hogy elkezdtem megkérdezni a Klauzál térieket, hogy ki mit gondol a következő kérdésekről. Illetve mindenki kapott egy flyer-t (már mutattam).

A kérdések:

1. Mire használja a teret? Mire használná szívesen (ami még nincs)?
2. Itt lakik-e a téren, vagy messzebb?
3. Mit szeret benne?
4. Mit változtatna rajta (mit nem szeret benne)?
5. Tud-e helyi közösségekről, eseményekről?
6. Ki ő? Nem, kor.
7. Olyan intézmény, épület ami hiányzik?

VÁLASZOK:

Hölgy kutyával (a kutyasétáltatóban)

- Ő a Karinthyn lakik, de gyakran jár ide a barátait meglátogatni.
- Nagyon jó a kutyafuttató.
- Még több játszótér és fa kellene.
- Nagyon jó hely, kitágul a belváros!
- Itt van minden.

Hölgy két kisgyerekekkel

- Ide járnak játszani, sétálni a gyerekekkel.
- 3 utcára laknak innen, de ez a legközelebbi játszótér. Van még egy a Király utcánál, de az "elit" játszótér!
- Nem olyan jó a közbiztonság. Igaz van parkőr, de ő fél, s nem szól bele semmibe. Nyáron nagyon sűrű a tér, nagyon sokan vannak egy helyen. A tér körüli utcák nagyon balesetveszélyesek. "A labda után baba."
- Szokott lenni gyereknap, erzsébetvárosi napok, gyereksarok, színjátzás.
- Szerinte jó lenne egy baba-mama ház, gyermekgöngyölítő, egy olyan hely, ahol akár télen is lehet társadalmi életet élni. Ez nagyon hiányzik neki.

Idős hölgy hazafelé a bevásárlásból

- Sétálgat, ücsörög, ha az ereje engedi, néha összegyűlnek trécselni.
- Kb. 5 éve lakik itt.
- Szentelenek a fiatalok.

Skandináv ház

- 1-2 éve vannak itt.
- Skandináv kultúra.
- A térre még nem sikerült programok szervezniük.
- Gyerekprogramokat szívesen terveznének. Hordóverés,..... .

Két tanárnő a környező áltiból

- Felügyelik az iskolásokat, mivel az iskolának nincsek udvara, ide járnak.
- Néha konfliktus alakul ki a "helyi" gyerekek és az iskolások között, hogy ki használja a focipályát,... .
- Nem túl jó a közbiztonság, sokmindent lehet találni a parkban.

5 fiatal srác

- Sportolásra, baráti közösségek találka helye.
- Itt laknak, de sok haverjük jön akár messzi kerületekből is ide focizni!! - csapatok, baráti kötelékek
- Nem olyan jó a közbiztonság!! - pl. ennek az összesen 6 db téren lévő lámpa is lehet az oka. Este elég sötét van, a labdát sem nagyon lehet látni. Igaz ők azért persze nem félnek, nincs rá okuk.
- A kerületőrség 10-kor elzavarja őket, lehetne kivilágított focipálya is. Biliárdasztal, fel lehetne újítani a ping-pong asztalt is. Ők akár segítenének is ebben. Szívesen!!
- Nincs semmi kezdeményezés.

Boltos

- Csak a bolt miatt van itt.
- Jó lenne, ha a piac előtti utcát megcsinálnák sétáló utcának (alatta mélygarázs), díszburkolat, növények, az éttermek kitelepülhetnének a térre.

- Az itteni lakosság nagyon nem fordít rá figyelmet, igénytelenek. Nincs meg bennük az újító szándék. Idejétmúlt használat.

- Tavalý volt kutyabemutató.

Vendéglátós

- Az étterem miatt van itt.

- Vásárcsarnok felélesztése fontos feladat lenne. Vissza kellene csalogatni az őstermelőket.

- Gyereknáp a Kéthly Anna téren - jobban meg lehet közelíteni, nyitottabb.

- Rossz közbiztonság és sok a kosz.

- Akár a régi lakók is visszajönnének, ha ezek javulnának.

Kutyások a 15-ös tömbben

- Sétálásra, kutyasétáltatásra, beszélgetésre használják. Nem mennek ki a Klauzál térre, az nyüzsgő, zajos, ez nyugodt, csendes, biztonságos. Nyugodt sziget a belvárosban.

- Ez a része jó a városnak. Jó közbiztonság, sok ember, sok szórakozóhely, lehetőség.

- Parkosítani, kicsit jobban ki kellene alakítani ezt a részt. Világítás!

Egyenlőre ennyi emberrel sikerült beszélnem illetve szinte az összes helyi közösség, egyesület képviselőjével arról, hogy nekik mik az elképzeléseik. Azt érzem, hogy mindenki nagyon szeret itt élni, igazi oázisa ez a tér a környéknek. Viszont fontos az is, hogy sokkal jobb is lehetne nagyon kevés odafigyeléssel, munka ráfordítással.

PARTICIPATÍV TERVEZÉS (2010.03.25)

PARTICIPATÍV - a közösség bevonásával történő - tervezés - általánosságban, különböző tervezési területeken és az ÉPÍTÉSZETBEN -

A diplomamunkám 3 ALAPGONDOLATA közül ez az egyik. Mit jelent, hogy kell csinálni, mire lehet jutni vele,.... ? Ezeket és még sok más kérdést vet fel számomra ez a téma. Célnak azt tűztem ki, hogy a diploma kapcsán mindhárom fogalmat próbálok minél alaposabban körüljárni.

1. Történelmi áttekintés - megvalósult példák, tervek, társadalmi háttér,
2. Mai magyar gyakorlat ezekre vonatkozóan
3. A témák kutatása a tervezés során

Ezek az alapkérdések, felvetések, de lehet, hogy a tervezés során még további lehetőség is felmerül.

1. TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTÉS (építészeti vonatkozásban)

Talán Ralph Erskine (1914-2005) angol építésztt kellene először említeni a téma kapcsán. Először is mert rajta keresztül hallottam igazán erről a fajta tervezési metódusról, másodszer pedig azért, mert egyenlőre őt találtam, mint a téma legmaradandóbb alkotóját. Életrajzi történetét könnyen meg lehet találni az interneten, de talán ami kiemelendően fontos, hogy Quaker iskolába járt, ami nagyban befolyásolta SZOCIÁLIS érzékenységét. Egyik kedvenc könyvének Bernard Rudofsky: Architecture without architects (Építészet építészek nélkül) alkotását tartja. Fontosnak gondolja a KÖZÉPKORI VÁROSOK vizsgálatát, hangulati elemeinek elemzését és azok adaptálását a mai kornak megfelelően (utcai élet, keskeny utcák, árusítás, kávézók, workshopok, általános családi érintkezési lehetőségek, forgalom csillapítás,.....) illetve a BELSŐ UDVAROS házak félprivát tereinek használatát, amely által kisebb KÖZÖSSÉGEK jöhetnek létre. Számomra ő egy igazi ÉLET tervező volt. Egyéb gondolatai: azokat a házakat amelyeknek BECENEVE van, jobban szeretik az emberek, MULTIFUNKCIONÁLIS épületek - a különböző események különböző embereket tudnak összehozni (pl.: Tappström-ben kapott egy megbízást egy 600 lakásos lakótömb megtervezésére, amelybe ő mindenképp akart egyéb kiegészítő funkciókat, mint boltok, éttermek, kis multifunkcionális színház, baptista imaház,.... . Ezt addig gondolta FONTOSNAK, míg sikerült elérnie, hogy bekerültek ezek a funkciók is, aminek az lett a következménye, hogy a terület

felértékelődött és teljesen megváltozott a közösség struktúrája.) Az épületek mellett azok környezetének megtervezését is nélkülözhetetlenül fontosnak tartotta. Két alapgondolatot mindig szem előtt tartott: az épületnek figyelembe kell vennie 1. a helyi klímát 2. a majdani lakókat, használókat.

A legfontosabb közösség bevonásával tervezett épülete a BYKER WALL - Newcastleben.

<http://www.flickr.com/photos/visualadventurer/1541039229/>

Itt már az előkészítési fázisban kitelepült egy konténerrel a helyszínre és a már ott élő helyiekkal, esetleg majdani lakosokkal kezdett KOMMUNIKÁCIÓBA. Kiderült, hogy az ott élőknek nagyon erős az identitástudatuk, viszont azt is érzik, hogy nem működik jól a meglévő struktúra. Ezeket figyelembe véve kezdte el a tervezést, alacsonyabb beépítéssel. Amikor csak tehetett, mindig a majdani lakókat, használókat kérdezte, de ha azok előre nem voltak meghatározhatóak, akkor próbált minél több statisztikát felhasználni. Ez a HELYSZÍNI TERVEZŐIRODA eleinte virágárusító, pavilonként is működött, hogy minél több emberrel beszélhessen, ismertethesse meg a terveket.

Szerinte az építészek általában a középosztályból származnak, nem ismerhetik az összes többi ember igényét, ezért fontos beszélgetni velük. PÁRBESZÉD!

John Turner szerint: " Erskine megmutatta, hogy az építészet valóban verbum, akció, nemcsak korrekt teóriák és előírások kötege." 1.

Rachel Bodle szerint: "Many heads are better than a few." (több elme jobb, mint csak néhány)

Próbáltam minél több építészet teóriát is találni a témáról.

Bonta János Modern építészet 1911-2000 c. könyvéből pár érdekességet szeretnék idézni.

1. " A modern avantgárdot - jó szándékai ellenére - a szigorú teória, a merev platform, a kirekesztő fegyelem arisztokratikus, elitárius elszigeteltségbe sodorta. A posztmodern jó kapcsolatba szeretne lépni a befogadóval, szokásait, hagyományait beépíteni művébe, hajlandó vele vitázva együttműködni (participation). De mindez nagyrészt csak látszat: a tömegek felé nyitásra törekvő posztmodern rafináltan manierista műveket alkot kifejezetten az elit számára."2.

2. " A posztmodern építészet áramlatait az alapvető konfliktushoz való megközelítésük módja szerint osztályozzuk. Ezen az alapon kétféle reagálási módot tudunk megkülönböztetni. Az egyik irányzat válasza a posztindusztriális kor fenyegetéseire az emberiség környezetpusztító tevékenységének korlátozása, a termelésnövelésért folytatott verseny ámokfutásának megzabolázása, sőt elutasítása: a technika és a környezet viszonyának felülvizsgálata, a természetet legyűrni törekvő technika helyett természetelvű, az emberi élet és aktivitás, valamint a természeti környezet kiegyenlített anyagcseréjét elősegítő technika; a történelmi folytonosság helyreállítása a hagyományokból szervesen nőtt keretekkel, az újnak a hagyományos városi szövetbe illesztésével; általában a gáttalan rohanással szemben óvatos visszahúzóds, lecsendeseds, öneszmélés árnyaltabb művészi kifejezése. A másik reagálási módot azok képviselik, akik a kor szorongató fenyegetései közepette is együtt éreznek-lélegzenek a modern tudománnyal és technikával, és megőrzik iránta bizalmukat. ..."3.

Bonta János a könyvben a participatív tervezést az első reagálási módhoz sorolja a regionális, új regionalista, ad hoc, ... irányzatok mellett.

3. "PARTICIPÁCIÓ

Participáció, azaz részvétel: a megrendelő, a használó, a lakók beleszólása a tervezésbe. A modernnek a tömegek szükségleteinek kielégítését tűzik célul maguk elé. De az egyes ember saját otthonáról alkotott véleményét nem tekinti mérvadónak. A posztmodernnek java része másképpen gondolkodik. Szerintük az embereknek saját otthonukról, lakásukról, sőt tágabb környezetükről is

figyelemreméltó elképzeléseik vannak, csak rendszerint nem tudják magukat szakszerűen kifejezni. Ebben segíteni kell őket, párbeszédet kell folytatni velük. A párbeszéd folyamatában az emberek aktivizálódnak, részesei lesznek a tervnek, nem úgy, mint amikor felőlük, nélkülük döntenek. Az így kialakuló terv pedig nemcsak sokkal közelebb áll az emberek szívéhez és elképzeléseihez, mint a modernek absztrakt sémái, de sok olyan mozzanattal is gazdagodik, amelyek életszerűbbé és reálisabbá teszik."4.

Jó példának Ő is a Byker wall-t hozza fel, viszont érdekes lehet ennek a tervezési módszernek a nehézségeit is megvizsgálni, amit szintén megtesz. Lucien Kroll a Louvain-i Katolikus egyetem Orvosi Fakultásának épületénél teljesen szabad kezet ad a diákoknak. Az eredmény kaotikus!

<http://aftercorbu.com/2007/11/19/anarchitecture/>

Még megemlíti azokat a lakossági kezdeményezéseket is (pl. Londonban a Covent Garden körzetében, Amsterdamban a Nieuwmarkt-nél,...), ahol a lakosság nem építési céllal fog össze, hanem valami meglévő bontása ellen. Ez például jól

nyomon követhető a Klauzál tér és környezetének esetében is. A kérdés csak az, hogy ez mennyire participáció?! Szerintem ez valami más jó ügy. Persze például a Covent Garden esetén (1969-70 között) nemcsak valami megakadályozása volt a "közösség" célja, hanem aktív építészek (pl. Brian Anson) részvételével próbáltak irányelveket is megfogalmazni, hogy az ellenzők szerint milyen más megoldások jöhetnének szóba. Ez egy nagyon érdekes és szerintem fontos elem! Például jelen esetben a zsidónegyed kapcsán azt látom, hogy valaminek biztosan kell történnie, mert az állapotok egyre rosszabbak, konzerválni, vagy akár esetleg még valami módon fejleszteni is kellene! Erre is fontosak lennének a javaslatok, kezdeményezések szerintem.

Szerintem egy másik jó (és eléggé más szintű) példája a közösség BEVONÁSÁVAL történő tervezésnek a berlini Potsdamer Platz mellett IDEIGLENESEN felállított "INFOBOX". Itt sokkal inkább a közösség, városlakók, majdani használók INFORMÁLÁSA volt a fontos. Amellett, hogy információkat lehetett kapni a tervezésről, tartalmazott ez az építmény még néhány kiállító teret, könyv- és ajándékboltot és természetesen óriási ablakaiból és a tetőteraszáról kiváló kilátás nyílt az építkezési területre.

Ottokar Uhl - osztrák építész

<http://www.galinsky.com/buildings/infobox/index.htm>

Nagyon fontos - kortárs alkotóként - megemlíteni Samuel Mockbee-t és az általa létrehozott RURAL STUDIO-t. Ő szerintem egy óriási alakjai a mai participatív építészetnek, nagyon fontos megismerni az ő munkáit és megvizsgálni, hogy mi az, ami adaptálható egyrészt Magyarországra, másrészt urbánus környezetbe. Mockbee és egyetemistákból álló csapata az Alabama állambeli Hale megyében lévő - főként nagyon szegény feketék lakta - vidéken vert fészket és céljának a közösségek megerősítését, segítségét (SZAKÉRTELEMMEL) tűzte ki. A környék sorszor szellemjárta vidékhez hasonlít, nagyon nagy az elöregedés, de a természet költőisége mégis megragadó. Főként meglepő lakóházakat és a közösségi életet segítő építményeket készítenek a helyiek maximális részvételével a meglévő lehetőségeikből (építőanyagként használnak deszkát, téglát, használt gumiabroncsot, szalma- és karton bálákat, törmelék betont, színes üveget és még rendszámtáblákat is!).

<http://cadc.auburn.edu/soa/rural%2Dstudio/Default.aspx?path=Gallery%2fProjects%2f1994%2fSmokeHouse%2f>

Ennek a fajta közösségi ÉPÍTKEZÉSNEK városi változatát műveli az EXYZT. Ők is remek példái annak, hogy igazából ki is kezdeményezzen először. BÁRKI! Ők építészeként álltak össze azért, hogy új világot építsenek, ahol a fikció a valóság és a játék a szabálya a demokráciának. Keresik az új lehetőségeit a

kommunikációnak. Ők is a közösségeket próbálják segíteni, bevonni, szerintük bárki lehet a környezete építész (alakítója).

Roland Gruber - Nonconform.at

Sargfabrik

<http://www.flickr.com/photos/38054348@N05/3784068445/in/set-72157621806933145/>

Ebből a pár írásból, tervből, kezdeményezésből első körben szerintem az INFORMÁCIÓ CSERE és a RÉSZVÉTEL az a két legfontosabb elem, amelyek adaptálása mindenképpen fontos.

a DEMOKRÁCIA és a PARTICIPÁCIÓ viszonya

Számomra ez a két fogalom nagyon közel áll egymáshoz. A demokrácia egyik alap gondolata egyet jelent a jogokkal és a KÖTELEZETTSÉGEKKEL. Míg a participatív tervezésben a bevonás és a részvétel lehet hasonló. Egyrészt JOGOMBAN áll megmondani, hogy mi legyen, mit szeretnék - ezért a tervezésbe VONJANAK BE, másrészt viszont KÖTELESSÉGEIM is vannak, jelen esetben például az, hogy segítsek a megvalósításban, fenntartásban.

az ALULRÓL és FELÜLRŐL jövő kezdeményezések megítélése

Egyik jobb, mint a másik, de a legjobb szerintem, ha mind a kettő jelen van és segíti egymást. Illetve itt is előkerül a KOMMUNIKÁCIÓ, mivel csak akkor tudják ezek egymást segíteni, ha jó az információ csere az egyes részvevők között. Az egyik legjobb budapesti példa erre a 8. kerület. Itt a RÉV8 által az önkormányzat is próbálja segíteni a rehabilitációt, próbálja bevonni a helyieket, használókat (kesztőgyár a Mátyás téren), míg másik oldalról civil kezdeményezések is próbálják alakítani környezetüket (Gang Csoport, élő galéria,) illetve felvenni a kapcsolatot az önkormányzattal. Itt még a gazdag 3. fél (a befektetők) is megjelenik a Corvin projekt kapcsán! Összejött az a 3-as, ami szerintem az alapja lehet a jobb jövőnek. A kérdés csak az, hogy milyen párbeszéd, információcsere alakul ki eközött a 3 nagy csoport között.

Az egy jó kérdés, hogy ki? fog alulról jövő kezdeményezéseket csinálni. Tihanyi Dominika - aki például egy ilyen alulról szervezkedő alak - szerint kell 1 ember, aki nagyon elvakult, s neki kell megkeresnie a társakat ezekhez a kezdeményezésekhez. Ilyen SZEMÉLYISÉG például Samuel Mockbee is, akit már említettem a történelmi áttekintésben.

A KÖZTÉR, mint közösségi hely

A KÖZtér, KÖZépület azok a helyek, ahol az egyének interakcióba léphetnek egymással, kommunikálhatnak, kialakulhat KÖZÖSSÉGI ÉLET. Ezek nélkül a terek nélkül nem számíthatunk jó közösségi életre. A vizsgált (diploma kapcsán) területen például 97 köztér található, mégis mindenki azt gondolja, hogy nagyon kevés van! Miért lehet ez? **a.** az emberek nem tudják használni a köztereket **b.** a közterek nem alkalmasak megfelelő használatra. Szerintem mindkettő jelen van ma Magyarországon, ezért mind a kettőt fejleszteni kell. Ezt megintcsak érdemes eltanulnunk nyugat-európai társainktól, legyenek déli vagy északi országbeliek.

A térhasználat tanítására jó példának szeretném felhozni a Tihanyi Dominika újabb projektjét amit a közép tanszékesekkel csináltak! Menü köztérhasználatra. 1. és 2. videó. A projektben próbálták felhívni a figyelmet a közterek sokszínű használatának lehetőségére és ezáltal a közösségi élet javítására.

Egy köztér (jelen esetben akár itt a vizsgált Klauzál tér) kapcsán a közösség bevonása még élesebben kirajzolódik. Természetesen minden tervezőnek vannak előtanulmányai, statisztikai adatai, meglévő jó példái,, de mégis nagyon fontos lenne a valódi használókat, lakókat is megkérdezni, bevonni. Első vagy akár nulladik lépésnek az is nagyon fontos lenne, hogy a közösségek arról

kapjanak felvilágosítást, hogy a nagyvilágban milyen kezdeményezések vannak, nekik is mennyi lehetőség közül lehetne választaniuk. Ha ez nem történik meg, azt sem lehet elvárni, hogy majd ők megértik a tervezők új, szokatlan gondolatait.

Magyarországon ennek a tervezési módszernek egyelőre főleg városépítészeti és tájépítészeti példái találhatók meg. Ezt a fajta új tervezési kultúrát nagyon sokat kell gyakorolni ahhoz, hogy mindenki kellő "hozzaértéssel" tudjon hozzáállni. Ehhez szerintem sok kicsi - kevés változtatással, kockázattal - járó projektet kell végrehajtani. Legyen jó sok sikerélménye az összes résztvevőnek, alakuljon ki minél tartalmasabb párbeszéd közöttünk.

mit jelent a KÖZÖSSÉG fogalma

IDENTITÁS

Ki és mi vagyok én? Hová tartozok? Az identitásnak különböző lépcsőfokai vannak: 1. egyén 2. közösség 3. társadalom A magyar virtuális enciklopédia szerint:

"Az identitás kialakítása társadalomtudományi értelemben nem magányos spekuláció eredménye, hanem a szocializációs folyamat társadalmi terméke. Az egyének a társas interakciók során, mások reakcióit megtapasztalva ébrednek saját létük tudatára, s ezekből a tapasztalatokból építik fel énjüket. Az így létrejövő identitás különböző, gyakran egymásnak is ellentmondó elemeket foglal magába, a koherencia kialakítása komoly erőfeszítéseket igényel. ..."

Mivel az ember társas lény, fontos, hogy ne csak önmagát találja meg, hanem azt a közösséget is, amibe ő a legjobban beleillik. Gondolom van egy pár olyan ember is, akik annyira erős identitással rendelkeznek, hogy képesek közösségeket létrehozni. Hozzá olyanok fognak csatlakozni, akik hasonló gondolkodással, énképpel rendelkeznek. Szerintem ide jól illik Erskine multifunkcionális elképzelése, mivel minél szélesebb egy közösség spektruma, annál könnyebben találja meg magát egy-egy egyén benne. Ettől még színesebbé, érdekesebbé válik a közösség.

Fontos az identitás szempontjából a 'valahová tartozás' is. Erskine ide is kitalált valamit. Szerinte fontos, hogy a háznak beceneve legyen. Egy névvel a közösség identifikálja magát, talán még territóriumát is kijelöli kicsit. Ha nem is fizikailag, de mégis fontos lehet.

1. Bonta János: Modern építészet 1911-2000 (140-165.o.) Terc kiadó 2002.

Ez a bejegyzés folyamatos változás alatt áll a diplomám alatt!!

De természetesen lehet hozzáfűzni gondolatokat, észrevételeket,...

Meglévő kezdeményezések, ... (2010.03.22)

Ahogy ígértem, megpróbálom összegyűjteni a helyi civil kezdeményezéseket, egyesületeket, klubokat,..... Illetve ide fogom gyűjteni a már meglévő hasonló kezdeményezéseket is, amelyekből lehet tanulni, amelyeket adaptálni lehetne.

- Először is erre egy jó példa a 8. kerületben zajló események. Érdemes megnézni a RÉV8 honlapját és elolvasni. Sok hasznos, nagyon mai kérdés, gondolat található itt.

KLAUZÁL TÉR és környéke:

- Böske - nemrég alakult civil kezdeményezés - első komoly kezdeményezésük a 13-as (kihasználatlan) tömb hasznosítása - 7kert közösségi kert létrehozása (a 7kerblogon követhetőek illetve van facebook-os kapcsolatuk is)

- AZÉRT - az élő Erzsébetvárosért egyesület - a www.szimpla.hu oldalon találhatóak meg egyenlőre, s ott van leírva a céljuk is, de a céljuk többek között, hogy megpróbáljanak párbeszédet kialakítani a civilekkel, és ezáltal jól megférni egymás mellett

- Skandináv ház - www.skandinavhaz.hu - a Klauzál tér egyik kulturális színhelye

- Fogasház - www.fogashaz.hu - szintén nagyon fontos összművészeti központ

- Nagydiófa egyesület - ők a Nagydiófa utca épített értékeinek megőrzésére jöttek létre (aktivitásuk alkalomfüggő)

- Akácós udvar - idősellátó - az Akácfa utcában található, közel a térhez, fontos, hogy az idősek egy jól használható Klauzál térre tudjanak kimozdulni az otthonból

- MAROM egyesület - a zsidó kultúra újraélesztéséért és aktualizásáért jött létre - ők egy aktív, sok programot szervező csapat

www.marom.hu honlapon követhetőek a programjaik, olvasható róluk, illetve van blogjuk is

- Kaszinó - ez egy újonnan alapult kezdeményezés a régi zsidó kaszinó épületében NAGYON ÉRDEKESEK!! honlap

- Szindikátus egyesület - egyelőre nem sikerült felvenni velük a kapcsolatot, de többen között a kallódó kerületi ingatlanokkal foglalkoznak

- ÓVÁS egyesület - ők a környék épített értékeinek megőrzésével foglalkoznak, sétákat szerveznek, www.ovasegyesulet.hu

- Kádár étkezde - a Klauzál tér igazi kulináris értéke

Egyéb budapesti kezdeményezések, amelyekből lehet tanulni:

- városi piknik - blog

- civilek a palotanegyedért egyesület - blog - nagyon aktívak

- Menü köztérhasználatra - 1. és 2. rész - két kisfilm

INFORMÁCIÓ - kérdés 1. (2010.03.16)

Elkezdtem az információgyűjtést a Klauzál téren. Minden megkérdezett kapott megint egy Flyer-t, amin megtalálhatja a honlapcímet. Itt tovább informálódhat, s hozzá is szólhat.

Kedves KLAUZÁL TÉRI lakók, kereskedők, szolgáltatók,használók!

A BME építész karán most készítem a diplomamunkámat. Az Önök Klauzál teréhez a tervem helyszínének keresése kapcsán jutottam el. Budapest "belvárosában" (Hungária körút, Moszkva tér, Móríc Zsigmond körtér) azt a teret kerestem, ami a legideálisabb lehet közösség bevonásával történő tervezéshez, a belvárosi élet javításához. Ezen a területen belül kb. 97 tér található. Ezeket osztályoztam méretük, zöldfelületi arányuk, élıhetőségük, a pozíciójuk, közösségi életük szerint és arra jutottam, hogy az Önök TERE az egyik legideálisabb TÉR ezen a részen. Szerintem fontos lenne, hogy ez Önökben is tudatosodjon és próbálják ezeket a lehetőségeket minél jobban kihasználni. A PIAC, mint vonzási pont, illetve közösségi hely az egyik legnagyobb értéke a térnek.

Velenyeg ez a piac talán az egyik legrosszabb állapotú, kihasználtságú a vizsgált területen. Az üresen álló telkek, épületek, üzletek is azt mutatják, hogy nincs minden rendben. Tudom a kereskedőknek, szolgáltatóknak nagyon nehéz felvenni a versenyt az új lehetőségekkel - plázák élelmiszer áruházak, Egy közös összefogással, érdekképviselettel, illetve a HELYiek segítségével - akik próbálják keresni a helyi üzletek termékeit, a tér, környezete használatának lehetőségeit - ez könnyen elmozdítható lehetne egy pozitívabb irányba. Ez talán mindenkinek érdeke. Sok-sok apró lépéssel időről időre lehetne egy élıhetőbb, jobb Klauzál teret, városrészt kialakítani. Ne várjanak arra, hogy majd feülről - az önkormányzat irányításával - létrehozzák az Önök igényeinek megfelelő dolgokat. Kezdeményezzenek, beszélgessenek, keressék a

már meglévı KÖZÖSSÉGeket, EGYESÜLEteket. Érdekes, sok-sok színes esemény, történet gazdagíthatná akár az Önök mindennapjait, akár a TER és környéke ÉLÉTét. A politika egy folyamatosan változó, nagyon nehezen kiismerhetı dolog, amibe nekünk is lehet, s kell is, hogy legyen beleszólásunk, de mégis az alulról jövı kezdeményezések azok, amelyek igazán meg tudják változtatni az életet. Mindenki higgyen magában, a közösségében és nyugodtan mondja el véleményét, észrevételeit. Viszont ami itt még nagyon fontos, hogy nem csak JOGAink vannak, hanem KÖTELEZETTSÉGeink is. Ha jogunk van tiszta téren élni, arra is kötelezettségünk van, hogy ne szemeteljünk, illetve, hogy megtartsuk a tisztaságot. Ha jogunk van szabad életet élni, arra is kötelezettségünk van, hogy szabad életünkkel ne akadályozzuk, zavarjuk mások szabadságát. Mindenkinék joga van nagyon sok mindenre, mindaddig, amíg nem zavarja vele a mások jogait. Azt gondolom, há mindenki csak egy kicsit tessz nem csak magáért, hanem a köztért is, már azaz óriási lépéseket lehetne tenni egy élıhetőbb városért, belvárosért, Klauzál terért.

Az én további gondolataimat, tevékenységemet a www.dotlinearchitects.com honlapon tudják tovább követni, illetve gondolataikkal, észrevételeikkal azt gazdagítani, még használhatóbbá tenni. Itt lehet megnézni, hogy a többi környékeiben mit gondol, mire vágyik, mit szeretne a téren és környékén. Megtálálhatóak azon egyesületek, közösségek elérhetőségei is, akik szintén céljuknak tartják ki a környezetük jobbátétalát. Olvashatnak arról, hogy mit jelent egy építész számára a közösség bevonásával történı tervezés, az ökológikus gondolkodás és ezek együtthatói.

Komlósi Bence
építész

Helyszín - adatépítészet (2010.03.16)

Próbáltam minél több embert megkérdezni arról, hogy mit, hová és miért. Városlakót, városvezetőt, befektetőt, A helyszín nem igazán körvonalazódott ki, ezért kicsit megtorpant a projekt. Azt gondoltam, hogy nincs elég információ, amiből kijönne, hogy mi is a helyszín, ezért tovább kell ADATGYÚJTENI! Ilyen gyakran történik, hogy elakadok, de sok munkával, gondolkodással mindig sikerül kizökkeni, tovább indulni. Mi az amit tudok?!

A különböző megkérdezettek válaszaiból arra következtetek, hogy valami KÖZÖSSÉGI ("művház" kapta a legtöbb szavazatot) dolog kellene. Ezt a városvezetői

válaszok is megerősítették, mondván az lenne a legfontosabb, hogy a budapestiek a magukénak érezzék a várost, vigyázzanak rá, tartsák karban. Az emberek élete ne a küszöbön belül kezdődjön! Illetve rossz a KOMMUNIKÁCIÓ az egyes "elemek" között!

Milyen FUNKCIÓ kellene?!

KÖZÖSSÉGREHABILITÁCIÓ

KOMMUNIKÁCIÓ FEJLESZTÉS

Ezek nagyon fontos adatok a helyszín megválasztása szempontjából. Milyen városi TÉR lehet alkalmas ilyen funkciók befogadására. Városi térformák: UTCA v. TÉR

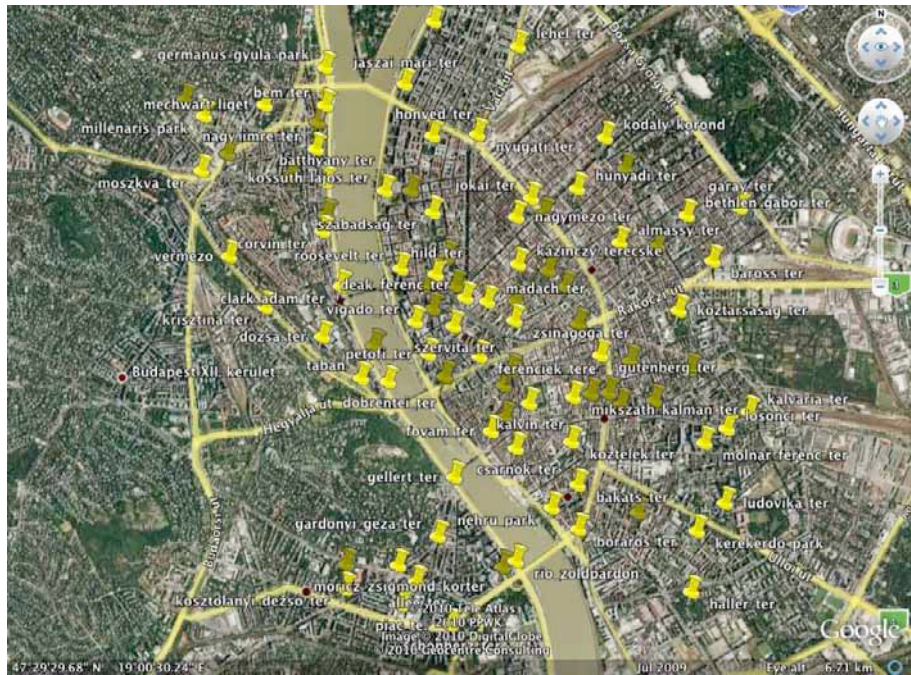
Építészeti, környezetpszichológiai, kommunikációs, elveket is figyelembe véve arra jutottam, hogy a VÁROSI TÉR tudna ideális helyet biztosítani.

a TÉR: olyan, mint egy nagy tisztás, jól átlátható, biztonságot nyújt a környező szűk, összevissza utcák forgatagában. A rossz térarányú utcákhoz képest itt minden kitágul, lenyugszik. Ide megérkezik az ember. Itt várhat információkat, eseményeket.

Melyik TÉR?

Azt gondolom, hogy szinte mindegyik tér képes lehet többé-kevésbe a közösségrehabilitációra, kommunikációra, viszont most próbálok az egyik legideálisabbat megtalálni, mivel talán itt lehet a legjobban megvalósítani a kitűzött célokat. Ennek a "valós" projektnek az is lehetne a célja, hogy irányt mutasson a város többi részének, és bizonyos alapvetéseket megfogalmazva ezek adaptálhatóak lehetnének a többi helyre. Ilyen kezdeményezések, jó irányok már vannak, ezeket is próbálok megismerni és figyelembe venni. Főleg a 8. kerületi rehabilitációkra gondolok, ami egyrészt az önkormányzat irányításával zajlik, míg másrészt civil kezdeményezéseket is jelent. A Magdolna negyed - a közösségi házzal, a Corvin projekt, a Palota negyed,.... De lehetne példának hozni a Mikszáth teret, Ráday utcát, is.

Ezért én a vizsgált területen belül próbáltam a legjobbat megtalálni. Mik voltak a szempontok: térforma, elhelyezkedése, mérete, zöldfelületi aránya, meglévő közösségei, kik használják, forgalom, Kb. 97 tér, terecske található a területen (Hungária körút, Moszkva tér, Móricz által kijelölt "kör"). Ezeket típusokba osztottam!

1. nagyobb tér piaccal (pl. Rákóczi tér)
2. nagyobb tér piac, nagyobb középület nélkül (pl. Almássy tér)
3. kis, városi (szinte teljesen burkolt) tér (pl. Mikszáth tér)
4. hosszúkás tér (pl. Liszt Ferenc tér)
5. nyitott tér (pl. Roosevelt tér)
6. fura tér (pl. Harminckettesek tere)
7. tömegközlekedési tér (pl. Blaha Lujza tér)
8. tér templommal a közepén (pl. Bakáts tér)
9. foghíj tér (pl. Király utcai játszótér)

Az egyes típusok között van némi átfedés. Szerintem rengeteg tér van a területen, de az embernek mégis az az érzése, hogy alig van 1-2. Míg, ahogy folyamatosan sétáltam és figyeltem azt vettem észre, hogy 1-2 utcánként van egy kisebb-nagyobb tér, teresedés. Akkor mi lehet a baj? Vagy rosszul vannak kialakítva a terek vagy nem tudjuk, akarjuk jól használni.

Ezt a 97 teret a különböző szemszögekből megvizsgáltam és arra jutottam, hogy a NAGYOBB TÉR PIACCAL kategória lehet a legideálisabb a projekt kapcsán. Már csak 7 tér maradt. Klauzál, Rákóczi, Fővám, Csarnok, Lehel, Hunyadi, Batthyány. Ezek közül a Hunyadi és a Klauzál a két legjobb. Piac, sok zöld, sok helyi, jó elhelyezkedés, sok kezdeményezés. A helyieknek és a városnak egyaránt fontos, hogy ezek a helyek szépek, jól használhatóak legyenek. Talán a Klauzál tér még jobb helyzetben van azért, hogy a Körúton belül helyezkedik el.

Így jutottam el a KLAUZÁL TÉRre, mint helyszín.

És, hogy mitől adatépítészet? Azt gondolom, hogy semmilyen személyes döntést nem hoztam, hanem amint elakadtam, próbáltam még több információt összeszedni, s azok alapján "dönteni". És persze, én mondom meg, hogy melyik tér legyen, mivel

nálam gyűlik össze az összes információ. EZ FONTOS SZERINTEM AZ ADATÉPÍTÉSZET kapcsán.

Szívesen várom az észrevételeket.

0. lépés - közösségbevonás (2010.03.12)

Mivel ezt a lépést (az eddig megkérdezett építészek, szakemberek közül) senki nem tartotta igazán hasznosnak, ezért 0. lépésnek neveztem el. Ez egy igazi kísérleti lépés, aminek még nem tudom, hogy pontosan mi lesz a haszna a diplomám kapcsán, de szerintem érdekes, fontos lépés lehet. Főleg azért furcsa, mert az a terv, hogy a lehető legtöbb embert kérdezem meg Budapesten arról, hogy szerinte mi hiányzik városunkból. Ez valóban elég tág dolog. Hány embert kell megkérdezni, hol, mikor, miről, milyen módjait válasszam a kapcsolatfelvételnek,

1. mik a kérdések

2. hol, kinek kell feltenni őket

3. mi a módja

EREDMÉNY:

1.

- MIT? - milyen funkciót, intézményt, épületet hiányol a lakókörnyezetéből, a városból, amiről azt gondolja, hogy ha lenne, egy élhetőbb, jobban működő város jöhetne létre

- HOVÁ? - mi lenne ennek a funkciónak a lehető legideálisabb hely - ERRE a kérdésre nagyon sokan a saját lakókörnyezetüket adták válaszul, amiből az derül ki, hogy azért a nagy Budapesten belül is mindenkinek megvan a maga kis territórium

- MIÉRT? - mit gondol, miért tenne ez jót a városnak

- Használná-e? - vagy esetleg csak másoknak lenne tőle jobb - ITT is sokan a saját életüket vették alapul, de voltak, akik pl. a fiataloknak, időseknek

szeretnének segíteni ezekkel

- Tenne-e azért, hogy ez az elem létrejöjjön, esetleg a fenntartásban, üzemeltetésben is tudna segíteni? - ITT akár arra is gondoltam, hogy valakinek nincs pénze, ő segít a takarításban, terítő varrásban,.... valakinek meg pont, hogy ideje nincs, ő pedig esetleg több pénzt ad be,

- Életkor (tippeltem kb.) - próbáltam a lehető legtöbb életkorú embert megszólítani

- Foglalkozás - szerencsére ez elég vegyesre sikerült

- Tagja-e valamilyen közösségnek? - ÚGY látom, hogy nagyon kevesen tagjai bármilyen közösségnek, akik hisznek valami közösben

2.

A Hungária körút, Moszkva, Móricz "körön" belül kerestem egy-egy napra egy helyet, s ott próbáltam minél több embert megszólítani. Az KÖZTÉREN - utcán, tereken. És lehetőleg bárkit, aki szembejön és nem telefonál, hallgat zenét, beszél mással,.... Nem volt könnyű. Talán a szimpátia leküzdése volt a legnagyobb nehézség egy-két esetben, de még szerencs, hogy sikerült, mert sokszor a legfurább emberek adták a legérdekesebb válaszokat. Közben folyamatosan sétáltam, ami a város megismerését segítette. Amint felvettem valakivel a szemkontaktust, csípőből tüzelve elmondtam a varázsszavakat, mely szerint építész vagyok, s a diplomámat készítem a BME-n és ehhez szeretném a segítségét kérni. Sokan nem értették, hogy mit tudnának ők segíteni - hát nem értenek ők ehhez -, de egy pár perces beszélgetés alatt mindenki megnyílt kicsit és sok érdekes dolgot elmondott az életéről, válaszolt a kérdésekre.

3.

Alapkiindulásként azt gondoltam, hogy a személyes megkérdezés lehet a legjobb módja egy ilyen feladatnak. Ezt később alá is támasztotta az internetes megkérdezés érdektelensége. Az utcán 65-ből 50-en válaszoltak (néhányan csak a sietség miatt nem), míg a netes megkérdezettek (Facebook) közül kb. 10-en.

Ezekből a válaszokból az derült ki számomra, hogy az emberek legnagyobb része a közösségi, társasági, művelődési, kikapcsolódási lehetőségeket hiányolja. Kb. MŰVHÁZ - persze ezt sokkal jobban ki kell fejteni, de összefoglaló névnek szerintem ez megfelel.

Hogy hová? Mindenki a saját lakhelyéhez közel szeretné, ezért a helyszín kiválasztásához még sokkal több információra van szükség. Használnák a helyet és sokan még tennének is érte valamit. pl. Társadalmi munka, festés, programszervezés, úszómesterkedés, terítő varrás, csakhát kellene valaki, aki az egészet megszervezi, s informálja őket! CIVIL kezdeményezések kellene, nem lehet arra várni, hogy majd fentről mindent megoldanak.

Ja, FONTOS! Hogy ez a kérdezősködés ne legyen teljesen egyoldalú (inkább párbeszéd) mindenki kapott egy kis cetlit, amin rajta van, hogy mi a célom ezzel a diplomával, és egy honlapcím ahol mindenki megnézheti, hogy ki mit gondol ezekről a kérdésekről, illetve mindenki további hozzászólásokat tehet.

Ez volt a 0. lépés közösségbevonási fázisa

Alapgondolatok (2010.03.12)

1. PARTICIPATÍV - közösség bevonásával történő tervezés
2. ADATÉPÍTÉSZET - minél kevesebb személyes döntés, minél több információ felhasználása
3. ÖKOLÓGIKUS tervezés - fenntarthatóság, zöld építészet, környezettudatosság,

A három téma már évek óta foglalkoztat, s folyamatosan próbálok minél többet megtudni ezekről. Azt is vallom (amit az MVRDV-től tanultam), hogy igazán jól kutatni csak tervezés során lehet - RESEARCH BY DESIGN - és ezért itt is ez a célom.

A 2. adatépítészetes témát a delft-i Bouwkunde kapcsán Bartha Andrissal elég jól végignéztük, rengeteg tapasztalatot szereztünk, s arra kellett rájönnünk, hogy pl. azt, tényleg csak a tervezés során lehet megtapasztalni.

A 3. ökológikus tervezéssel is folyamatosan próbálok foglalkozni, s azt hiszem, hogy a GREEN ROOM-nál sikerült ezt a legjobban építészetbe foglalnunk eddig (ezt szintén Andrissal csináltuk).

Eddig talán az 1. Participatív tervezés, amivel a legkevesebbet sikerült foglalkoznom, ezért is érzem fontosnak, hogy ez legyen a diploma egyik alapköve.

Az első 1-2 hétben csak arra szántam az időmet, hogy minél többet megtudjak ezekről a témákról, történetileg próbáltam áttekinteni az eddigi tapasztalatokat, példákat. Ezután el kellett kezdenem a munkát is, de úgy látom, hogy a teljes tervezés folyamán folyamatosan fogok foglalkozni a történeti eredmények , tapasztalatokkal vizsgálatával is.

A három témát elkezdem egy-egy külön bejegyzésben kifejteni, és a folyamatosan begyűjtött újabb tapasztalatokkal, eredményekkel bővíteni.

DIPLOMA 2010 (2010.03.01)

Mi legyen a DIPLOMA témája, miért és hová? Ezekre a kérdésekre kerestem a választ miután sikerült minden vizsgát megcsinálnom, s kiderült, hogy végre csinálhatom a várva várt diplomámat. Mi az ami mostanság foglalkoztat az ÉLETben, ÉPÍTÉSzetben, mivel lenne érdemes foglalkozni?

3 irányt, témát gondoltam ki, ami vizsgálata, kutatása érdekes lehet a félév során.

1. PARTICIPATÍV DESIGN - közösség bevonásával történő tervezés
2. ADAT, - ANALIZÁLÓ ÉPÍTÉSzet +
3. ÖKOLÓGIKUS GONDOLKOZÁS, DESIGN

Azt gondolom, hogy ez a három téma elég jól kapcsolódik egymáshoz is. Ezen módszerek kutatása - egy tervezési program során - jó alapja lehet egy érdekes feladat kialakulásának. A CÉLOM, hogy az említett 3 téma minél alaposabb megismerésével, elsajátításával gazdagítsam tervezői szemléletemet, gondolkodásomat. Fontosnak tartom a megszerzett tapasztalatok más szakemberekkel való folyamatos megbeszélését illetve a társadalom felé közvetítését. Éppen a témák kutatási jellege miatt előre nem tudom pontosan behatárolni, hogy mi is várható, merre kell haladni, de fontosnak érzem a KOMMUNIKÁCIÓT, ezért próbálok

majd minél több fórumon résztvenni. Ez a honlap, blog is egy részét képezné ennek. Ha bárki szeretne részt venni mindebben, csak nyugodtan, az összes lehetséges módon megteheti: hozzászólás, email,

Komlósi Bence